

М. П. КРАВЧУК:
ПОЛІНОМИ
ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ

О. І. Клесов

Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”

Вікіпедія
Вільна енциклопедія

- Головна сторінка
- Поточні події
- Нові редагування
- Нові сторінки
- Випадкова стаття

Участь

- Портал спільноти
- Кнайпа
- Довідка
- Пожертвувати
- Сторінка для медіа

Інструменти

Посилання сюди

Пов'язані редагування

Стаття Обговорення Читати Редагувати код Переглянути історію Пошук у Вікіпедії

Кравчук Михайло Пилипович

Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії.

Ця стаття містить текст, що не відповідає енциклопедичному стилю. Будь ласка, допоможіть удосконалити цю статтю, погодивши стиль викладу зі стилістичними правилами Вікіпедії. Можливо, сторінка обговорення містить зауваження щодо потрібних змін. (липень 2018)

У Вікіпедії є статті про інших людей із прізвищем *Кравчук*.

Михаї́ло Пили́пович Кравчу́к (27 вересня (10 жовтня) 1892, Човниця, Волинська губернія^[3] — 9 березня 1942, концтабір 10 жовтня СР) — український математик, академік АН УРСР (з 1929), доктор фізико-математичних наук (з 1924), професор Київського політехнічного інституту. Засновник школи українських конструкторів ракетної та космічної техніки (академік Архип Лялька, Сергій Корольов та Володимир Челомей). Співатор першого тритомного **словника**

Михайло Пилипович Кравчук

- Довідка
- Пожертвувати
- Сторінка для медіа
- Інструменти
- Посилання сюди
- Пов'язані редагування
- Спеціальні сторінки
- Постійне посилання
- Інформація про сторінку
- Цитувати сторінку
- Елемент Вікіданих
- Друк/експорт
- Створити книгу
- Завантажити як PDF
- В інших проєктах
- Вікісховище
- Іншими мовами
- Català
- Čeština
- Deutsch
- Ελληνικά
- English

Волинська губернія^[3] — 9 березня 1942, концтабір ГУЛАГ СРСР) — український математик, академік АН УРСР (з 1929), доктор фізико-математичних наук (з 1924), професор Київського політехнічного інституту. Засновник школи українських конструкторів ракетної та космічної техніки (академік Архип Лялька, Сергій Корольов та Володимир Челомей). Співатор першого тритомного **словника української математичної термінології**.

Зміст [сховати]

- 1 Біографія
  - 1.1 Викладацька і наукова діяльність
  - 1.2 Окупаційний терор СРСР
  - 1.3 Реабілітація
- 2 Внесок у науку
- 3 Вшанування пам'яті
- 4 Див. також
- 5 Примітки
- 6 Джерела та література
- 7 Посилання

Біографія [ред. код]

Михайло Пилипович Кравчук

Народився	27 вересня 1892 ^[1] Човниця, Луцький повіт, Волинська губернія, Російська імперія ^[1]
Помер	9 березня 1942 ^[1] (49 років) Копица, СРСР ^[1]
Країна	 Російська імперія УНР Українська Держава

Розділи теоретичної і прикладної математики, у яких знайшли своє застосування здобутки Кравчука^[10]:

- Випадкові блукання. Симетричні матриці Кравчука та біноміальні сподівання.
- Мартингали. Поліноми Кравчука і мультиноміальні розподіли.
- Алгебри Лі та поліноми Кравчука.
- Групи Лі. Відбиття. Матриці Кравчука та групові елементи.
- Квантова ймовірність та тензорна алгебра. Матриці Кравчука як власні вектори.
- Коефіцієнти Клебша-Гордана та поліноми Кравчука.
- **Перетворення Кравчука.**
- Поліноми Кравчука як гіпергеометричні функції.
- Гаусові квадратури. Нулі поліномів Кравчука. **Сумація Гаусса-Кравчука.**
- Теорія кодування.

**BRIEF SURVEY OF THE MATHEMATICAL LEGACY OF
ACADEMICIAN M. KRAVCHUK**

O. S. Parasyuk and N. O. Virchenko

UDC 51/09

The article presents a brief survey of the principal stages in the life and scientific activity of the outstanding Ukrainian mathematician, M. Kravchuk, Academician of the Ukrainian Academy of Sciences, a victim of the purges in 1938, whose work was unjustly forgotten for many decades.

September 27, 1992 marked the 100th anniversary of the birth of Mikhail Pilipovich Kravchuk, an outstanding Ukrainian mathematician and Academician of the Ukrainian Academy of Sciences who made a fundamental contribution to numerous branches of mathematics (algebra and number theory, theory of functions of a real and a complex variable, theory of differential and integral equations, probability theory and mathematical statistics, etc.). His entire multifaceted creative and public life was closely connected with scientific institutions, institutes of post-secondary and secondary education in Ukraine. In one description delivered in a speech in 1929 to the Academy of Sciences upon Kravchuk's election to the Academy, it was correctly remarked that "... there is no event in the creation of mathematical science (in Ukraine) that has occurred without his involvement .... the first Ukrainian secondary schools in the towns and in the countryside, the first university courses, the

МИХАЙЛО
КРАВЧУК

ВИБРАНІ
МАТЕМАТИЧНІ
ПРАЦІ

Київ — Нью-Йорк
2002

KRAVCHUK ORTHOGONAL POLYNOMIALS

G. Y. Pryzva

UDC 517.58

A survey of the principal works of Academician M. P. Kravchuk and his students in the area of orthogonal polynomials of a discrete variable is presented. The value of these studies for the further development of the theory, for drawing generalization, and for the construction of different applications of this class of special functions is noted.

The name of the outstanding Ukrainian scientist and mathematician, M. P. Kravchuk, will live forever in the world's mathematical literature. He has been immortalized by having a class of orthogonal polynomials of a discrete variable which has been named after him.

The present article represents an attempt at a historical scientific review of the full range of Kravchuk's creativity relating to the discovery and study of what are known as Kravchuk polynomials. The results found by Kravchuk's school in this area are analyzed, and the subsequent course of certain studies in the area of orthogonal polynomials of a discrete variable and various applications of these polynomials are outlined.

It should be noted that the publications from the period 1929—1931, which contain the principal results concerning Kravchuk polynomials, have long since been extremely difficult to locate by readers who might wish to become acquainted with these results in the original.

In 1921—1929 Kravchuk held the post of professor and "chairman of the department of mathematics and variational

Внесок М. П. Кравчука у математику

(за О. С. Парасюком та Н. О. Вірченко)

- (1) алгебра та теорія чисел
- (2) теорія функцій дійсної або комплексної змінної
- (3) теорія диференціальних та інтегральних рівнянь
- (4) математична статистика та теорія ймовірностей

Розвиток ідей Кравчука

(за О. С. Парасюком та Н. О. Вірченко)

- (1) теорія груп, фізика
- (2) спеціальні функції, математична фізика
- (3) теорія ймовірностей та математична статистика
- (4) теорія кодування, теорія сигналів, теорія чисел
- (5) метод моментів

ВІКІПЕДІЯ
Вільна енциклопедія

Головна сторінка
Поточні події
Нові редагування
Нові сторінки
Випадкова стаття

Участь
Портал спільноти
Кнайпа
Довідка
Пожертвувати
Сторінка для медіа

Ви не увійшли до системи [Обговорення](#) [Внесок](#) [Створити обліковий запис](#) [Увійти](#)

Стаття

Обговорення

Читати

Редагувати код

Переглянути історію

Пошук у Вікіпедії

Поліноми Кравчука

Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії.

Поліноми Кравчука (*М. П. Кравчук, 1929*) належать до класичних ортогональних поліномів дискретної змінної на рівномірній сітці, для яких співвідношення ортогональності являє собою не

інтеграл, а ряд або скінченну суму:
$$\sum_{x=0}^N k_n^{(p)}(x) k_m^{(q)}(x) \sigma(x) = d_n^2 \delta_{m,n}.$$

Тут $\sigma(x) = \binom{N}{x} p^x q^{N-x}$ — вагова функція, $d_n = \sqrt{\binom{N}{n} (pq)^n}$ — квадратична норма,

$0 < p < 1$, $0 < q < 1$, $p + q = 1$. Для $p = q = 1/2$ вагова функція з точністю до постійного множника $1/2^N$ зводиться до біноміального коефіцієнта.

Рекурентне співвідношення для цих поліномів має вигляд

File Edit View History Bookmarks Tools Help

рівняння ермакова - Пошук ... x W Поліноми Кравчука — Вікіпе... x C:\wim\privault\krafinal.dvi - ... x Krawtchouk Polynomial -- fro... x +

← | https://uk.wikipedia.org/wiki/Поліноми_Кравчука | → | поліном кравчука | ☆ | 📁 | 🏠 | 🗨 | 🌐 | ☰

Породжуюча функція [ред. код]

Звичайна породжуюча функція

$$(1 + (q - 1)z)^{n-x} (1 - z)^x = \sum_{k=0}^{\infty} \mathcal{K}_k(x; n, q) z^k.$$

Джерела [ред. код]

- *Sur une généralisation des polynomes d'Hermite*. M. Krawtchouk. C.R.Acad. Sci. 1929. T.189, No.17. P.620 — 622 [↗](#)
- А. Ф. Никифоров, С. К. Суслов, В. Б. Уваров. Классические ортогональные полиномы дискретной переменной. Москва, «Наука», 1985.
- [Krawtchouk Polynomials Home Page](#) [↗](#)

Див. також [ред. код]

- Матриці Кравчука

П • О • Р Ортогональні поліноми

пуск Krawtchouk - Al... Поліноми Крав... DjVu Viewer -- C... Ivchenko, Medv... Stoch-integrato... Polynom-1.doc ... UK 18:39

File Edit View History Bookmarks Tools Help

рівняння ермакова - Пошук ... x On one generalization of Hermite ... x C:\wim\privault\krafinal.dvi - ... x Krawtchouk Polynomial - fro... x +

https://web.archive.org/web/20070207011037/http://orthopol.narod.ru/1929.html

полюном кравчука

DES SÉANCES DE L'ACADÉMIE DES SCIENCES

par mm. les secrétaires perpétuels

TOME 189

N° 17 (21 Octobre 1929).

PARIS

ANALYSE MATHÉMATIQUE. - *SUR UNE GÉNÉRALISATION DES POLYNOMES D'HERMITE*. NOTE DE **M.KRAWTCHOUK**, TRANSMISE PAR M. ÉMILE BOREL.

C.R.ACAD. SCI. 1929. T.189, No.17. P.620 - 622.

[in French](#)
(original)

[in English](#)

[in Russian](#)

Please [inform me](#) if you can not read the texts from the links above (let me know what operational system does your computer use). Alternatively you can read the same texts as files [in French](#), [in English](#) or [in Russian](#).

пуск Krawtchouk - Al... On one general... DjVu Viewer - C... Ivchenko, Medv... Stoch-integrato... Polynom-2.doc ... UK 18:40

**МИХАЙЛО
КРАВЧУК**

**ВИБРАНІ
МАТЕМАТИЧНІ
ПРАЦІ**

Київ — Нью-Йорк
2002

1929

DEUXIEME SEMESTRE

COMPTES RENDUS

HEBDOMADAIRES

DES SÉANCES

DE L'ACADÉMIE DES SCIENCES

PAR MM. LES SECRÉTAIRES PERPÉTUELS

TOME 189

N°. 17 (21 Octobre 1929).

PARIS

ANALYSE MATHÉMATIQUE. - *Sur une généralisation des polynomes d'Hermite.*
Note de **M. Krawtchouk**, transmise par M. Émile Borel.

M. Krawtchouk. C. R. Acad. Sci. 1929. T. 189, No. 17. P. 620-622.

МАТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ. - *Про одне узагальнення поліномів Ерміта.* Замітка¹ **М. Кравчука**, представлена Емілем Борелем.

Нехай поліном $\psi_m(x)$ степеня m означено наступними рівностями

$$\sum_{i=0}^{u-1} p_i \psi_l(x_i) \psi_m(x_i) = o(l \neq m), \quad = 1 \quad (l = m)$$
$$x_{i+1} - x_i = 1, \quad p_i \geq 0, \quad \sum_{i=0}^{u-1} p_i = 1. \quad (1)$$

Тоді маємо

$$\begin{cases} x \psi_m(x) = m_{-1} \psi_{m-1}(x) + m_0 \psi_m(x) + m_1 \psi_{m+1}(x) \\ [m_j = \sum_{i=0}^{u-1} p_i x_i \psi_m(x_i) \psi_{m+j}(x_i)] \end{cases} \quad (2)$$

й мінімум виразу

$$J_k(T_0, T_1, \dots, T_{k-1}) = \sum_{i=0}^{u-1} p_i [T_0 \psi_0(x_i) + \dots + T_{k-1} \psi_{k-1}(x_i) - y(x_i)]^2 \quad (k \leq u)$$

(3)

дорівнює

$$J_k(A_0, A_1, \dots, A_{k-1}) = \sum_{i=0}^{u-1} p_i y^2(x_i) - A_0^2 - \dots - A_{k-1}^2$$

де

$$A_m = \sum_{i=0}^{u-1} p_i y(x_i) \psi_m(x_i). \quad (4)$$

Нехай поліном $\psi_m(x)$ степеня m означено наступними рівностями

$$\sum_{i=0}^{u-1} p_i \psi_l(x_i) \psi_m(x_i) = 0 \quad (l \neq m), \quad = 1 \quad (l = m)$$
$$x_{i+1} - x_i = 1, \quad p_i \geq 0, \quad \sum_{i=0}^{u-1} p_i = 1. \quad (1)$$

Тоді маємо

$$\begin{cases} x\psi_m(x) = m_{-1}\psi_{m-1}(x) + m_0\psi_m(x) + m_1\psi_{m+1}(x) \\ \left[m_j = \sum_{i=0}^{u-1} p_i x_i \psi_m(x_i) \psi_{m+j}(x_i) \right] \end{cases} \quad (2)$$

й мінімум виразу

$$J_k(T_0, T_1, \dots, T_{k-1}) = \sum_{i=0}^{u-1} p_i [T_0 \psi_0(x_i) + \dots + T_{k-1} \psi_{k-1}(x_i) - y(x_i)]^2 \quad (k \leq u) \quad (3)$$

дорівнює

$$J_k(A_0, A_1, \dots, A_{k-1}) = \sum_{i=0}^{u-1} p_i y^2(x_i) - A_0^2 - \dots - A_{N-1}^2$$

де

$$A_m = \sum_{i=0}^{u-1} p_i y(x_i) \psi_m(x_i). \quad (4)$$

У важливому випадку $p_0 = p_1 = \dots = p_{u-1}$, вивченому Чебишовим, поліноми ψ_m є узагальненням поліномів Лежандра. Ми хочемо розглянути інший важливий випадок, у якому

$$p_i = P(i, u; p, q) = \binom{u-1}{i} p^i q^{u-1-i}, \quad x_i = i \quad (p > 0, q > 0, p + q = 1). \quad (5)$$

Стор. 621

Можна довести, що функції ψ_m мають у цьому випадку наступну просту форму

$$\varphi_m(x, u; p, q) = \sqrt{\binom{u-1}{m}} (pq)^m \Delta^m P(x-m, u-m; p, q), \quad (6)$$

$$P(x, u; p, q) = \sqrt{\binom{u-1}{m}^{-1}} (pq)^{-m} \sum_{i=0}^m (-1)^i \binom{u-x-1}{m-i} \binom{x}{i} p^{m-i} q^i$$

для поліномів

$$\text{const.} \frac{x!}{a^x} \Delta^m \left[\frac{a^{x-m}}{(x-m)!} \right] \quad (u \rightarrow \infty), \quad p(u-1) = a = \text{const.} \quad (7)$$

та поліномів Ерміта

$$\text{const.} e^{t^2} \frac{d^m}{dt^m} \left(e^{-t^2} \right) \left[u \rightarrow \infty, \quad x = p(u-1) + t\sqrt{2pq(u-1)} \right]. \quad (8)$$

Додатки. — 1. Обчислення неповних узагальнених моментів

$$R_m(x) = \sum_{i=0}^{x-1} P(i, u; p, q) \varphi_m(i, u; p, q) \quad (m = 1, 2, \dots, k)$$

– 2. Варто відзначити наступне розвинення

$$\begin{aligned}
 P(x, u_1; p_1, q_1) &= P(x, u; p, q) \sum_{m=0}^{u-1} \sqrt{\frac{(u-m-1)!}{m!(u-1)!}} (pq)^{-m} \varphi_m(x, u; p, q) \\
 &\times \sum_{i=0}^m (-1)^{m-i} \binom{m}{i} p^{m-i} q^i \left[\frac{d^m [s^{u-m} (p_1 t + q_1 s)^{u_1}]}{dt^i ds^{m-i}} \right]_{s,t=1} \\
 &\hspace{15em} (u \geq u_1),
 \end{aligned}$$

граничні випадки якого відповідають поліномам (7) та (8) і є добре відомими.

ANALYSE MATHÉMATIQUE. — *Sur une généralisation des polynomes d'Hermite*. Note ⁽²⁾ de M. КРАВЧОУК, transmise par M. Émile Borel.

Soit $\psi_m(x)$ le polynome de $m^{\text{ième}}$ degré déterminé par les égalités suivantes :

$$(1) \quad \left\{ \begin{array}{l} \sum_{i=0}^{u-1} p_i \psi_l(x_i) \psi_m(x_i) = 0 \quad (l \neq m), \quad = 1 \quad (l = m) \\ \left(x_{i+1} - x_i = 1, p_i \geq 0, \sum_{i=0}^{u-1} p_i = 1 \right). \end{array} \right.$$

⁽¹⁾ F. RIESZ, *Ueber Systeme integrierbarer Funktionen* (*Mathematische Annalen*, 69, 1911, p. 449-497, 456).

⁽²⁾ Séance du 23 septembre 1929.

Alors on a

$$(2) \quad \left\{ \begin{array}{l} x \psi_m(x) = m_{-1} \psi_{m-1}(x) + m_0 \psi_m(x) + m_1 \psi_{m+1}(x) \\ \left[m_j = \sum_{i=0}^{u-1} p_i x_i \psi_m(x_i) \psi_{m+j}(x_i) \right] \end{array} \right.$$

et le minimum de l'expression

$$(3) \quad J_k(T_0, T_1, \dots, T_{k-1}) = \sum_{i=0}^{u-1} p_i [T_0 \psi_0(x_i) + \dots + T_{k-1} \psi_{k-1}(x_i) - y(x_i)]^2 \quad (k \leq u)$$

est égal à

$$J_k(A_0, A_1, \dots, A_{k-1}) = \sum_{i=0}^{u-1} p_i y^2(x_i) - A_0^2 - \dots - A_{k-1}^2,$$

Оригінальна стаття: стор. 622

Applications. — 1. L'évaluation des *moments généralisés incomplets* .

$$R_m(x) = \sum_{i=0}^{x-1} P(i, u; p, q) \varphi_m(i, u; p, q) \quad (m = 1, 2, \dots, k)$$

de la fonction (5) est immédiate :

$$(10) \quad R_m(x) = \sqrt{\binom{u-1}{m} (pq)^m} \cdot \Delta^{m-1} P(x-m, u-m; p, q) \quad (m = 1, 2, \dots, k).$$

Quant au moment k -ième incomplet factoriel

$$\varphi_k(x) = \sum_{i=0}^{x-1} P(i, u; p, q) \cdot \binom{p(u-1) - x}{k} \quad (k = 0, 1, 2, \dots),$$

ЗАПИСКИ
КИЇВСЬКОГО
СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОГО
ІНСТИТУТУ

Том IV

Рік 1929

З М І С Т.

До ювілею професора В. В. Колкунова	3
М. Орловський. Професор В. В. Колкунов	4
Проф. С. Городецький. 25-тиріччя науково-педагогічної діяльності проф. В. В. Колкунова	7
Б. Піжик. Плеханов та ідейне коріння ліквідаторства	10
Проф. М. Кравчук. Про інтерполяцію з допомогою ортогональних многочленів .	21
Проф. М. Кравчук. Про найближче розв'язання рівнянь	29
Проф. О. Лебедєв і О. Савенков. Деякі нові дані в біології та фізіології п'ядки оснорої (<i>Dendrolimus pini</i> L.)	37
І. Білановський. Шкідливі комахи в Боярському науково-досліднім лісництві влітку 1927 р.	51

Редакційна колегія: проф. С. Веселовський, проф. В. Колкунов,
проф. М. Кравчук, проф. В. Устьянцев і проф. І. Щоголів (відповід. ред.).

Проф. М. Кравчук.

ПРО ІНТЕРПОЛЯЦІЮ З ДОПОМОГОЮ ОРТОГОНАЛЬНИХ МНОГОЧЛЕНІВ.

П. Чебишов кількама нападами розбирав задачу параболічної інтерполяції способом найменших квадратів із допомогою ортогональних многочленів¹⁾. Джерелом його дослідів була теорія алгебричних ступанкових дробів. Свої загальні формули він особливо пристосував до практичних рахунків у частиннім випадку, коли всі дані вартості інтерпольованої функції мають однакову вагу і є рівновіддалені.

У цій розвідці коротко подано вислідн Чебишова незалежно від теорії ступанкових дробів і докладніше розглянено згаданий частинний випадок та другий — коли вага даних вартостей інтерпольованої функції змінюється згідно з законом біноміального розподілу ймовірностей. Перший випадок привів Чебишова до взагальнення Legendre'ових многочленів; другий дає взагальнення многочленів Hermite'ових.

1.

Нехай дано якісь вартості незалежного змінного x :

$$x_0, x_1, \dots, x_{n-1}.$$

M. Krawtchouk.

Sur l'interpolation au moyen des polynômes orthogonaux.

Dans cet article il est démontré entre autres le résultat suivant.
Les polynômes

$$\psi_m(x) = \frac{\sqrt{\binom{n-1}{m} (pq)^m \Delta^m \left[\binom{n-m-1}{x-m} p^{x-m} q^{n-x-1} \right]}}{\binom{n-1}{x} p^x q^{n-1-x}} \quad (m = 0, 1, \dots, n-1),$$

alors les fonctions $\psi_m(x)$ deviendront les polynômes d'Hermite:

$$\frac{e^{-\frac{t^2}{2}}}{\sqrt{m!}} \cdot \frac{d^m}{dt^m} e^{-\frac{t^2}{2}}$$

29.XII.1928.

M. Krawtchouk.

Sur l'interpolation au moyen des polynômes orthogonaux.

Dans cet article il est démontré entre autres le résultat suivant.
Les polynômes

$$\psi_m(x) = \frac{\sqrt{\binom{n-1}{m} (pq)^m \Delta^m \left[\binom{n-m-1}{x-m} p^{x-m} q^{n-x-1} \right]}}{\binom{n-1}{x} p^x q^{n-1-x}} \quad (m = 0, 1, \dots, n-1),$$

alors les fonctions $\psi_m(x)$ deviendront les polynômes d'Hermite:

$$\frac{e^{-\frac{t^2}{2}}}{\sqrt{m!}} \cdot \frac{d^m}{dt^m} e^{-\frac{t^2}{2}}$$

29.XII.1928.

ANALYSE MATHÉMATIQUE. — *Sur une généralisation des polynomes d'Hermite*. Note ⁽²⁾ de M. КРАВЧОУК, transmise par M. Émile Borel.

Soit $\psi_m(x)$ le polynome de $m^{\text{ième}}$ degré déterminé par les égalités suivantes :

$$(1) \quad \left\{ \begin{array}{l} \sum_{i=0}^{u-1} p_i \psi_l(x_i) \psi_m(x_i) = 0 \quad (l \neq m), \quad = 1 \quad (l = m) \\ \left(x_{i+1} - x_i = 1, p_i \geq 0, \sum_{i=0}^{u-1} p_i = 1 \right). \end{array} \right.$$

⁽¹⁾ F. RIESZ, *Ueber Systeme integrierbarer Funktionen* (*Mathematische Annalen*, 69, 1911, p. 449-497, 456).

⁽²⁾ Séance du 23 septembre 1929.

Зап. фіз.-мат. відділу ВУАН, (1931), 5, 19–48

Про ортогональні многочлени, зв'язані зі схемами повернених
та неповернених куль.

Академіка М. Кравчука.

Доповіжено 21 лютого 1930 р.

Sur les polynômes orthogonaux liés avec les schémas de Bernoulli
et de C. Pearson.

Par M. Krawtchouk, membre de l'Académie.

Présenté le 21 février 1930.

§ 1.

Поодинокі члени біноміального розвинення

$$(p+q)^{n-1} = \binom{n-1}{0} q^{n-1} + \binom{n-1}{1} p q^{n-2} + \dots + \binom{n-1}{x} p^x q^{n-1-x} + \dots + \binom{n-1}{n-1} p^{n-1},$$

де

$$p > 0, q > 0, p + q = 1,$$

NOTE SUR LA DISTRIBUTION DES RACINES
DES POLYNOMES DÉRIVÉS

M. KRAWTCHOUK (Kieff).

THÉORÈME I. *Soient B et Γ deux cercles, l'un à l'intérieur de l'autre, sur le plan de la variable complexe ζ ; soit de plus n le rapport de similitude de ces cercles, α leurs centres de similitude et $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_{n-1}$ quelques points en dehors de Γ ; alors on a,*

$$\frac{1}{\beta - \alpha} + \frac{1}{\beta - \alpha_1} + \dots + \frac{1}{\beta - \alpha_{n-1}} \neq 0 . \quad (1)$$

pour tout point β , intérieur de B.

File Edit View History Bookmarks Tools Help

рівняння ермакова - Пошук ... x W Поліноми Кравчука — Вікіпе... x C:\wim\privault\krafinal.dvi - ... x Krawtchouk Polynomial -- fro... x +

← | https://uk.wikipedia.org/wiki/Поліноми_Кравчука | поліном кравчука → ☆ 📁 🏠 🗨️ ⚙️ ☰

Породжуюча функція [ред. код]

Звичайна породжуюча функція

$$(1 + (q - 1)z)^{n-x} (1 - z)^x = \sum_{k=0}^{\infty} \mathcal{K}_k(x; n, q) z^k.$$

Джерела [ред. код]

- *Sur une généralisation des polynomes d'Hermite*. M. Krawtchouk. C.R.Acad. Sci. 1929. T.189, No.17. P.620 — 622 [↗](#)
- А. Ф. Никифоров, С. К. Суслов, В. Б. Уваров. Классические ортогональные полиномы дискретной переменной. Москва, «Наука», 1985.
- [Krawtchouk Polynomials Home Page](#) [↗](#)

Див. також [ред. код]

- Матриці Кравчука

П • О • Р Ортогональні поліноми

пуск Krawtchouk - Al... Поліноми Крав... DjVu Viewer -- C... Ivchenko, Medv... Stoch-integrato... Polynom-1.doc ... UK 18:39

Akavita

- [Introduction](#)
- [Biography \(new?\)](#)
- [Publications](#)
- [Polynomials](#)
- [Bibliography](#)
- [Conferences](#)
- 2004!!!**
- [Search](#)
- [Links](#)
- [Contact](#)

Krawtchouk Polynomials Home Page

Mirrors: <http://www.geocities.com/orthpol/>

<http://orthpol.narod.ru/>

Russian version (to appear): <http://orthpol.narod.ru/rus/>

On this site you will find the exposition of [properties](#) and applications of classical orthogonal polynomials [introduced](#) by M.Krawtchouk in 1929 which are till now a subject of the [widest discussion](#) and study. Besides the pages contain the [historical and biographic information](#) which will give the reader - first of all to the Western reader - an idea of the destiny of the scientist during the Great Terror.

For about thirty years [Professor Nina Virchenko](#) has studied the biography of M. Krawtchouk and I would like to express my personal thanks for the permission to use some of her articles while preparing the [biography](#).

Please [send me](#) your comments, suggestions, additions, links etc. Feel also free to correct my English. [Inform me](#) if you make the link to this site; I shall mention it in the enclosure. You can also use the [guestbook](#).

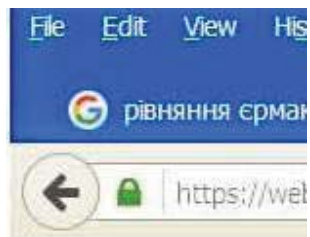
[How to spell?](#)

[Search](#)

[Contact](#)

РЕКЛАМА

Спама нет там, где есть Спамообрс

 Akavita

[Introduction](#)

[Biography](#) *(new!)*

[Publications](#)

[Polynomials](#)

[Bibliography](#)

[Conferences](#)

2004!!!

[Search](#)

[Links](#)

[Contact](#)

ВЛАСТИВОСТІ

ПОЛІНОМІВ

М. П. КРАВЧУКА

Де зустрічаються поліноми Кравчука

- (1) математичний аналіз
- (2) теорія ймовірностей
- (3) комбінаторний аналіз
- (4) аналіз булевих функцій
- (5) криптографія
- (6) захист інформації
- (7) теорія кодування

Еквівалентні означення поліномів Кравчука: $x \in \mathbf{N}$

$$\mathcal{K}_k^{(1)}(x; m) = \sum_j (-1)^{k-j} \binom{x}{j} \binom{n-x}{k-j} p^{k-j} q^j,$$

$$\mathcal{K}_k^{(2)}(x; m) = \binom{n}{k}^{-1/2} (pq)^{-1/2} \mathcal{K}_k^{(1)}(x; m),$$

$$\binom{\alpha}{\beta} = \frac{\alpha!}{\beta!(\alpha - \beta)!}$$

Частковий випадок $p = q = \frac{1}{2}$

$$\mathcal{K}_k^{(3)}(x; n) = \left(\frac{1}{2}\right)^{-k/2} \sum_{j=0}^k (-1)^{k-j} \binom{x}{j} \binom{n-x}{k-j},$$

$$\mathcal{K}_k(x; n) \stackrel{\text{def}}{=} \sum_{j=0}^k (-1)^{k-j} \binom{x}{j} \binom{n-x}{k-j}$$

Умова ортогональності: 1

$$\sum_{x=0}^n \mathcal{K}_k(x; n) \mathcal{K}_l(x; n) = 2^n \delta_{k,l},$$

$$\delta_{k,l} = \begin{cases} 1, & k = l, \\ 0, & k \neq l. \end{cases}$$

Умова ортогональності: 2

$$\sum_{x=0}^n \binom{x}{n} \mathcal{K}_k(x; n) \mathcal{K}_l(x; n) = \binom{n}{k} 2^{-k} \delta_{k,l},$$

Обчислення біноміальних ймовірностей

$$b(x; n, p) \stackrel{\text{def}}{=} \binom{n}{x} p^x q^{n-x},$$

ймовірність x успіхів у n випробуваннях Бернуллі

$$\delta \stackrel{\text{def}}{=} \frac{1-p}{2},$$

$$b(x; n, p) = \binom{n}{x} 2^{-n} \sum_{k=0}^n \mathcal{K}_k(x; n) \delta^k$$

Рекурентне співвідношення: 1

$$\begin{aligned} & (k + 1) \mathcal{K}_{k+1}(x; n) \\ &= (n - 2x) \mathcal{K}_k(x; n) - (n - k + 1) \mathcal{K}_{k-1}(x; n), \end{aligned}$$

$$\mathcal{K}_0(x; n) = 1,$$

$$\mathcal{K}_1(x; n) = n - 2x$$

Рекурентне співвідношення: 2

$$\begin{aligned}(n - x)\mathcal{K}_k(x + 1; n) \\ = (n - 2k)\mathcal{K}_k(x; n) - x\mathcal{K}_k(x - 1; n),\end{aligned}$$

$$\mathcal{K}_k(0; n) = \binom{n}{k},$$

$$\mathcal{K}_k(1; n) = \left(1 - \frac{2k}{n}\right) \binom{n}{k}$$

Подібність до поліномів Ерміта

$$H_{k+1}(x) = 2xH_k(x) - 2kH_{k-1}(x),$$
$$H_0(x) = 1, \quad H_1(x) = 2x;$$

$$(k+1)\mathcal{K}_{k+1}(x; n) = (n-2x)\mathcal{K}_k(x; n)$$
$$- (n-k-1)\mathcal{K}_{k-1}(x; n),$$
$$\mathcal{K}_0(x; n) = 1, \quad \mathcal{K}_1(x; n) = n - 2x$$

Якщо k та x є фіксованими

$$\mathcal{K}_{k+1} \left(x; \frac{n - \sqrt{2nx}}{2} \right) \\ = \frac{n^{k/2}}{k!2^{k/2}} H_k(x) + O \left(n^{k/2-1} \right).$$

Розклад Кравчука довільного поліному

$$R(x) = \sum_{k=0}^t a_k \mathcal{K}_k(x; n),$$

$$a_k = 2^{-n} \sum_{l=0}^k R(l) \mathcal{K}_l(k; n), \quad k = 0, 1, \dots, t.$$

a_k — коефіцієнти Кравчука

Корені поліномів Кравчука

---

(1) всі корені поліному $\mathcal{K}_k(x; n)$ є дійсними: $0 < x_1 < \dots < x_k < n$,

$$x_i + x_{k+1-i} = n;$$

$$i = 1, \dots, k$$

$$x_{i+1} - x_i > 2;$$

$$k < \frac{n}{2}$$

Корені поліномів Кравчука

---

(2) корені $\mathcal{K}_{k-1}(y; n)$ та $\mathcal{K}_k(x; n)$ чергуються:

$$0 < x_1 < y_1 < x_2 < y_2 < \dots \\ < x_{k-1} < y_{k-1} < x_k < n;$$

Корені поліномів Кравчука

---

(3) мають місце співвідношення

$$\sum_{1 \leq i < j \leq k} x_i x_j = \frac{k(k-1)}{24} (3n(n-1) + 2(k-2)),$$

$$\sum_{1 \leq i < j \leq k} (x_i - x_j)^2 = \frac{k^2(k-1)}{12} (3n - 2k + 4).$$

Найменший корінь поліному Кравчука

$$x_1 = \frac{n}{2} - \max_{s_0, \dots, s_{k-1}} \left\{ \sum_{i=0}^{k-2} s_i s_{i+1} \sqrt{(i+1)(n-i)} \right\},$$

$$s_0^2 + \dots + s_{k-1}^2 = 1.$$

Апроксимація коренями поліному Ерміта

k — фіксоване, $i = 1, \dots, k$:

$$x_i = \frac{n}{2} + h_i \frac{\sqrt{n - k - 1}}{2} (1 + o(1)),$$

$$n \rightarrow \infty$$

Цілі корені поліному Кравчука

N_k — кількість цілих коренів $\mathcal{K}_k(x; n)$.

Якщо n парне, а k непарне, то

$\frac{n}{2}$ — цілий корінь

тривіальний корінь

Досі нерозв'язана задача

ЧИ ДЛЯ КОЖНОГО ПОЛІНОМУ
КРАВЧУКА ІСНУЮТЬ
НЕТРИВІАЛЬНІ ЦІЛІ КОРЕНІ?

Нетривіальні корені для часткових випадків

---

k	n	корінь
5	36	14
23	67	31
19	132	62
84	576	286
798	8361	4178

Оцінка у загальному випадку

$$N_k \leq \min\{k, n - 2k\}$$

якщо $n - 2k > 0$

ПОЛІНОМИ

М. П. КРАВЧУКА

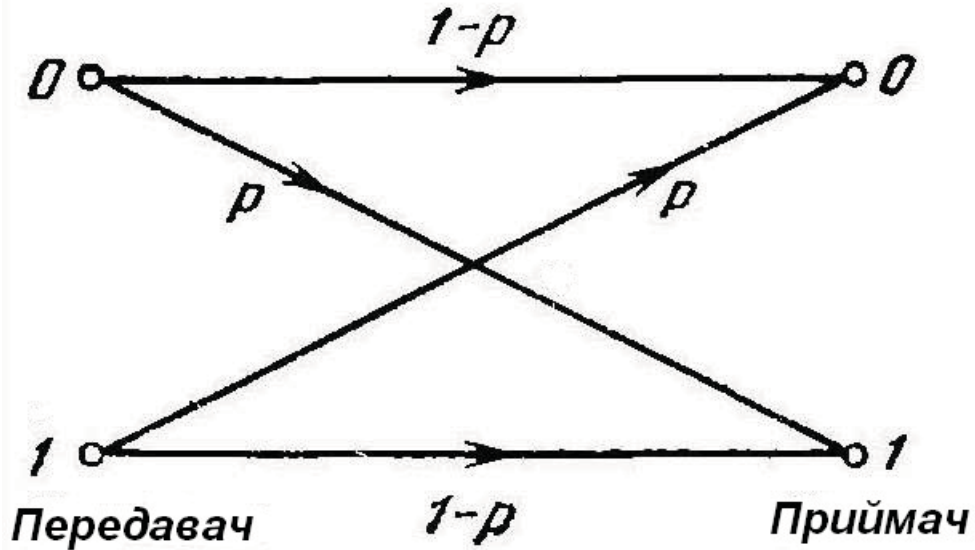
У ТЕОРІЇ КОДУВАННЯ

Одна з доповідей на конференції Кравчука

В. С. Королюк, В. В. Строк (2004), *Многочлены*
Кравчука в алгебраической теории кодов,
Міжнародна конференція, присв'ячена
академіку М. П. Кравчуку, тези доповідей,
Інститут математики НАН України, Київ,
1992, стор. 96

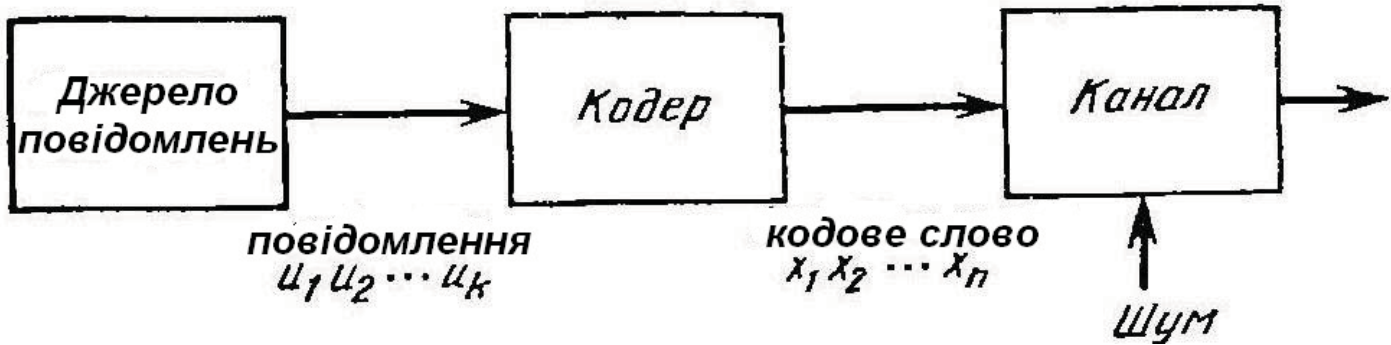
Теорія кодування

Процес кодування

Лінійний код: 1

$$u_1 \dots u_k \longrightarrow x_1 \dots x_n,$$

$$x_1 = u_1, \dots, x_k = u_k,$$

$$x_{k+1} \dots x_n$$

перевірочні коди

Лінійний код: 2

H

перевірочна матриця

$$H \begin{pmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} \equiv_{\text{mod } 2} 0$$

Код парності: $k = 3, n = 4$

$$u_1u_2u_3 \longrightarrow u_1u_2u_3x_4,$$

$$x_4 = u_1 + u_2 + u_3,$$

↓

$$x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = 0$$

Код парності: $k = 3, n = 4$

$$u_1u_2u_3 \longrightarrow u_1u_2u_3x_4,$$

$$x_4 = u_1 + u_2 + u_3,$$

$$H = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

Код парності: $k = 3, n = 4$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_1 + x_2 + x_3 + x_4 \end{pmatrix}$$

$$x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = 0 \xLeftrightarrow{\text{mod } 2} x_4 = x_1 + x_2 + x_3$$

Кількість кодових слів

$$u_1 \dots u_k \longrightarrow u_1 \dots u_k x_{k+1} \dots x_n$$

Кількість кодових слів

$$\underbrace{u_1 \dots u_k}_{2^k} \longrightarrow u_1 \dots u_k x_{k+1} \dots x_n$$

КІЛЬКІСТЬ КОДОВИХ СЛІВ

$$\underbrace{u_1 \dots u_k}_{2^k} \longrightarrow \underbrace{u_1 \dots u_k x_{k+1} \dots x_n}_{2^k}$$

Відстань Хемінга

$$\mathbf{x}, \mathbf{y} \in \{0, 1\}^n$$

$$d_H(\mathbf{x}, \mathbf{y}) = \text{кількість } i: x_i \neq y_i$$

Відстань Хемінга: приклад

$$\mathbf{x} = 0000, \quad \mathbf{y} = 1111$$

$$d_H(\mathbf{x}, \mathbf{y}) = 4$$

Мінімальна відстань між словами у коді

$$\min d_H(\mathbf{x}, \mathbf{y})$$

(обчислюється за всіма кодовими словами)

Виправлення помилок

Theorem 1. *Код з мінімальною відстанню між словами d може виправити*

$$\left[\frac{d-1}{2} \right]$$

помилки.

Максимально можлива кількість кодових слів

$A(n, d)$ — максимально можлива кількість кодових слів у бінарному коді довжини n з мінімальною відстанню між словами d

Оцінка Варшимова–Гілберта

$$A(n, d) \leq \binom{n}{k} \frac{n - k - (k + 1)Q_{k,n}(a)}{-2a(k + 1)Q_{k,n}(a)},$$

$$Q_{k,n}(a) = \frac{\mathcal{K}_{k+1}(a; n)}{\mathcal{K}_k(a; n)},$$

$$x_{1;k+1,n} < a < x_{1;k,n}$$

Досконалі коди: означення

$$V_n \stackrel{\text{def}}{=} \{0, 1\}^n, \quad C \subseteq V_n \quad - \quad \text{код};$$

Означення r -досконалого коду

$$\bigcup_{x \in C} B_r(x) = V_n, \quad B_r(x) \cap B_r(y) = \emptyset$$

$B_r(x)$ — куля радіуса r з центром x

Досконалі коди: властивість

Theorem 2. *Кожен r -досконалий код може виправити не більше r помилок, але не може виправити $r + 1$ помилок.*

Чи існують досконалі коди?

ВІДПОВІДЬ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД
ВЛАСТИВОСТЕЙ НУЛІВ
ПОЛІНОМІВ КРАВЧУКА

Чи існують досконалі коди?

Theorem 3. *Якщо поліном $\mathcal{K}_r(x; n)$ має хоча б один нецілий корінь, то в V_{n+1} не існує r -досконалого коду.*

Відкрите питання

ЯКИМИ Є УМОВИ ТОГО, ЩО
ПОЛІНОМ КРАВЧУКА
МАЄ НЕЦІЛІ КОРЕНІ?

Відкрите питання

ЯКИМИ Є УМОВИ ТОГО, ЩО
ПОЛІНОМ КРАВЧУКА
НЕ МАЄ ЦІЛИХ КОРЕНІВ?

Випадки, коли цілі корені відомі

$$n = 3,$$

$$n = 4,$$

$$n = 5,$$

$$n = 6,$$

$$n = 7$$

Спектр коду

$\mathbf{x} = (x_1, \dots, x_n)$ = КОДОВЕ СЛОВО,
бінарний вектор

$w(\mathbf{x})$ = КІЛЬКІСТЬ i ДЛЯ ЯКИХ $x_i = 1$,
вага вектора $\mathbf{x}$

$(A_0, A_1, \dots, A_n)$ = СПЕКТР КОДУ,

A_i = КІЛЬКІСТЬ КОДОВИХ СЛІВ ВАГИ i

Перетворення Мак-Вільямс

$$(A_0, A_1, \dots, A_n) \longrightarrow (A'_0, A'_1, \dots, A'_n),$$

$$A'_i = \sum_{j=0}^n A_j \mathcal{K}_k(j; n), \quad i = 0, 1, \dots, n.$$

Твердження.

$(A'_0, A'_1, \dots, A'_n)$ визначає *дуальний* код.

Потужність коду

L — код;

d — мінімальна відстань між кодовими
словами коду L ;

S — кількість кодових слів в L
потужність коду L

Оцінка потужності коду

Theorem 4 (Lloyd).

$$S \leq 2^n \left(\sum_{i=0}^t \binom{n}{i} \right)^{-1}, \quad t \stackrel{\text{def}}{=} \left\lceil \frac{d-1}{2} \right\rceil.$$

Крім цього,

$$S = 2^n \left(\sum_{i=0}^t \binom{n}{i} \right)^{-1}, \quad t \stackrel{\text{def}}{=} \left\lfloor \frac{d-1}{2} \right\rfloor$$

тоді і тільки тоді, коли

*поліном Ллойда має t різних
коренів у множині $\{1, 2, \dots, n\}$.*

Поліном Ллойда коду

$$\mathcal{L}(x) = \sum_{k=0}^t \mathcal{K}_k(x; n) = \mathcal{K}_t(x - 1; n - 1),$$

поліном Кравчука

$$t \stackrel{\text{def}}{=} \left\lfloor \frac{d - 1}{2} \right\rfloor.$$